

KICHIK BIZNESDA KREDIT OLIISHNING AFZALLIKLARI

Qoraqalpog'iston Respublikasi

Xujayli 2-son politekumikumi

Biznes asoslari fani o'qituvchisi

Nagmetova Kamila Abdulloyevna

Qanlikul tumani transport va servis texnikumi,

Biznes asoslari fani o'qituvchisi

Dariyabaeva Ziyada

Annotatsiya: Kichik biznesda kredit olishning afzalliklari haqidagi tushunchani yanada batafsilroq va kengroq yoritish maqsadida quyidagi fikrlarni keltirish mumkin. Bugungi kunda kichik kompaniyalar iqtisodiy o'sish va ijtimoiy barqarorlikning ajralmas qismi hisoblanadi. Ularning faoliyatini qo'llab-quvvatlashda kredit resurslari muhim rol o'ynaydi. Kredit mablag'lari kichik tadbirkorlarga o'z bizneslarini rivojlantirish uchun zarur bo'lgan moliyaviy imkoniyatlarni taqdim etadi. Bu imkoniyatlar esa ko'p jihatdan biznesning tezkor o'sishi, yangi imkoniyatlar ochilishi va bozordagi mavjud raqobatchilar bilan raqobatlashishda yordam beradi.

Kalit so'zlar: biznes, raqobat, tadbirkorlar, imkoniyat, kredit, ijtimoiy barqarorlik, investitsiyalar, kompaniya.

Kredit olishning eng katta afzalliklaridan biri u biznes egalariga o'z loyihalarini tez va samarali amalga oshirish imkonini berishidadir. Har qanday biznes g'oyasi yoki loyiha odatda dastlabki investitsiyalarni talab qiladi. Bunday investitsiyalarni o'z salohiyati kifoya qilmasa, kredit olish yo'li bilan zarur mablag'ni olish mumkin bo'ladi. Bu esa, o'z navbatida, biznesingizni kengaytirish, yangi texnologiyalarni joriy etish va ishlab chiqarish hajmini ko'paytirish uchun katta imkoniyatdir. Kredit yordamida yangi uskunalar, zamonaviy inventar sotib olish, yangi binolar qurish yoki mavjud binolarni ta'mirlash mumkin. Bu ishlarning barchasi biznesning samaradorligini oshiradi. Kredit olishning yana bir muhim afzalligi – bu biznesni diversifikatsiya qilish imkoniyati. Kichik tadbirkorlik subyekti o'z faoliyatini bir nechta yo'nalishlarda yuritishni istashi mumkin. Kredit mablag'lari yordamida yangi mahsulot va xizmatlarni ishlab chiqarish, yangi bozorga kirish yoki ayni paytda mavjud mahsulotlar sifati va xizmat ko'rsatish darajasini oshirish uchun zarur resurslarni jalb qilish mumkin. Bu esa bozordagi raqobatbardoshlikni mustahkamlaydi va biznesning o'sish sur'atlarini tezlashtiradi.[1]

Kredit olishning boshqa bir afzalligi shundaki, u biznes egasiga o'z moliyaviy imkoniyatlarini yaxshilashga xizmat qiladi. To'g'ri boshqarilgan kredit mablag'lari biznesning moliyaviy holatini barqarorlashtirishga yordam beradi. Mablag'larni o'z

vaqtida va rejalashtirilgan tarzda qaytarish orqali, tadbirkor o'zining moliyaviy barqarorligini ta'minlaydi va banklar oldidagi ishonchliligini oshiradi. Bu esa kelajakda yanada katta miqdordagi kreditlarni olish imkonini yaratar ekan, biznes uchun ustama foyda keltiradi. Kredit tarixi yaxshi bo'lishi boshqa moliyaviy institutlarning ham e'tiborini tortadi. Kichik biznesda kredit olishning yana bir katta ijobiy tomoni – bu biznes jarayonlarini professional va tizimli boshqarish imkonini berishidir. Kredit olish uchun tadbirkorga ma'lum bir biznes-reja tayyorlash kerak bo'ladi. Bu jarayon biznes egasini o'z faoliyatini chuqur tahlil qilishga, maqsad va vazifalarni aniq belgilashga, umumiy strategiyani shakllantirishga undaydi. Natijada, biznesda boshqaruv tizimi yanada mukammal va tizimli bo'lib, risklarni kamaytirish va imkoniyatlarni optimal boshqarish imkoniyati yuzaga keladi. Kredit loyihasini amalga oshirish jarayonida tadbirkor doimiy ravishda moliyaviy ko'rsatkichlarni nazorat qilib boradi, bu esa biznesdagi samaradorlikni oshiradi.[2]

Moliyaviy resurslarning borligi biznes egasiga xodimlarni yollash va ularning ish sharoitlarini yaxshilash imkonini beradi. Bu madaniyatli va malakali ishchi kuchini jalb qilishga yordam beradi, ish unumdorligini oshiradi va jamoaning ishga bo'lgan motivatsiyasini kuchaytiradi. Ishchi kuchining malakasini oshirish uchun o'qitish va treninglarga yuborish imkoniyati biznesni yanada rivojlantirishga xizmat qiladi. Shuningdek, yangi ish o'rinlari yaratish jamiyatdagi bandlik darajasini oshirishda muhim ahamiyatga ega bo'ladi.[3]

Kredit yordamida tadbirkor marketing va reklama uchun zarur mablag'ga ega bo'ladi. Kichik biznesda mahsulot yoki xizmatni bozorga kiritish va keng ommaga tanitish juda muhimdir. Kredit mablag'lari yordamida reklama kampaniyalari tashkil etish, savdo punktlarini ko'paytirish, mahsulotlarni marketing orqali keng targ'ib qilish mumkin bo'ladi. Bu esa savdo aylanmasini oshirish, mijozlar sonini ko'paytirish va biznesning daromadlarini oshirish imkonini yaratadi. Marketing sohasidagi sarmoyalar ko'pincha tez orada o'z samarasini beradi va biznesga katta foyda keltiradi. Kichik biznes vakillari uchun kredit olish imkoniyati nafaqat moliyaviy yordam, balki iqtisodiy tarmoqlararo integratsiya va biznes hamkorliklarni kengaytirishga ham yordam beradi. Kredit olish ularning boshqalar bilan hamkorlik qilishiga, yangi biznes sheriklari topishiga va o'z tarmog'ini kengaytirishga zamin yaratadi. Bu esa iqtisodiy muloqotlar va resurs almashinuvini yaxshilaydi, shu tarzda kichik bizneslarning iqtisodiyotdagi o'rnini va ta'sirini oshiradi.[4]

Kredit olish kichik biznesda innovatsiyalarni joriy etishga ham turtki beradi. Zamonaviy texnologiyalarni sotib olish, dasturiy ta'minotni yangilash, ishlab chiqarish jarayonlarini avtomatlashtirish ko'p hollarda katta xarajatlarni talab qiladi. Kredit mablag'lari esa tadbirkorlarga bu xarajatlarni qoplash imkonini beradi. Innovatsiyalar yordamida biznes samaradorligi oshadi, mahsulot sifati yaxshilanadi va mijozlarga xizmat ko'rsatish darajasi ko'tariladi. Shu tariqa, kredit kichik tadbirkorlarni yangi

texnologiyalar va ilg'or usullar bilan ta'minlab, ularni raqobatbardosh qiladi. Moliyaviy resurslarga ega bo'lish tug'ilgan kutilmagan vaziyatlarda ham biznesni qo'llab-quvvatlashga imkon beradi. Iqtisodiy o'zgarishlar, tabiiy ofatlar yoki boshqa noxush vaziyatlar yuzaga kelganda, kredit mablag'lari biznesni mustahkamlash uchun zaxira vazifasini bajaradi. Bu esa biznesning uzluksiz faoliyat ko'rsatishini ta'minlaydi, ish joylarini saqlab qolishga yordam beradi va iqtisodiy zararlarni kamaytiradi. Kichik tadbirkorlar uchun bunday imkoniyatlar juda muhimdir, chunki ular katta resurslarga ega emas va kutilmagan muammolar ularning faoliyatiga katta ta'sir ko'rsatishi mumkin.[5]

Kredit olishning yana bir ijobiy jihatlari – bu iqtisodiy o'sishga hissa qo'shishdir. Kichik biznes o'z faoliyati orqali mahalliy ishlab chiqarishni rag'batlantiradi, yangi ish o'rinlari yaratadi va soliq tushumlarini oshiradi. Kredit orqali rivojlangan kichik biznes tarmoqlararo hamkorlikni kuchaytiradi, yangi ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish zonalarini tashkil etadi. Bu esa butun mamlakat iqtisodiyotining jadal o'sishiga shart-sharoit yaratadi. Yuqorida aytib o'tilganlarning barchasi kichik biznesda kredit olishning muhim afzalliklarining faqat bir qismidir. Kreditlar biznesning barqaror, samarali va raqobatbardosh rivojlanishini ta'minlaydigan asosiy moliyaviy manbalardan biri bo'lib xizmat qiladi. Tadbirkorlar uchun bu nafaqat biznesni rivojlantirish yo'lida yordamdir, balki biznes strukturalarini yanada professional boshqarish va yangi imkoniyatlardan foydalanish imkonini beradi.

Xulosa: Xulosa qilib aytganda, kichik biznesga kredit olish imkoniyati uning o'sishi va rivojlanishining bevosita garovidir. Kredit mablag'lari tadbirkorlarga o'z loyihalarini amalga oshirish, zamonaviy texnologiyalarni joriy etish, bozorga yangi mahsulot va xizmatlarni olib chiqish, xodimlarni yollash va ularning ish sharoitlarini yaxshilash kabi keng qamrovli imkoniyatlarni beradi. Bu esa biznesning ochilishidan boshlab barqaror rivojlanishga qadar bo'lgan barcha bosqichlarda muhim rol o'ynaydi. Kredit olish kichik biznes egalarining iqtisodiy mustaqillik va faoliyatini kengaytirish yo'lidagi eng samarali vositalardan biridir. To'g'ri boshqarilgan kreditlar tadbirkorning moliyaviy salohiyatini oshiradi, raqobatbardoshligini kuchaytiradi va biznesni yangi cho'qqilarga olib chiqadi. Shu bois, kichik biznes uchun kredit olish imkoniyatlaridan to'liq va samarali foydalanish iqtisodiy muvaffaqiyatning asosi hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdullaev, K., & Tursunov, A. (2019). Moliya bozorining kichik biznes rivojlanishidagi roli. Iqtisodiyot va Innovatsiyalar, 3(15), 45-53.
2. Mamatqulov, D., & Sobirov, S. (2020). Kichik biznes kreditlash tizimining samaradorligini oshirish yo'llari. Moliya va Kredit, 8(120), 34-40.
3. Nasimova, L. (2018). Kichik biznesda moliyalashtirishning zamonaviy mexanizmlari. Iqtisodiyot va Menejment, 5(10), 72-79.

4. Rashidov, S., & Karimov, B. (2017). Kichik biznesda kredit olish va uning iqtisodiyotga ta'siri. O'zbekiston Moliya Jurnal, 2(18), 55-60.
5. Tashkent State University of Economics (2021). O'zbekiston iqtisodiyotida kichik biznesning rivojlanishi va moliyalashtirish. Toshkent.
6. Toshpulatov, M., & Yarimqulov, N. (2022). Kredit mablag'larining kichik biznesga ta'siri: amaliy tahlil. Bank ishlari va moliya, 2(24), 20-29.
7. Yunusova, G. (2019). Kichik biznesni moliyalashtirish vositalari va kredit resurslari samaradorligini oshirish. Iqtisodiy Tadqiqotlar, 6(14), 100-107.